

A Kúria a dr. Nagy Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Balassy Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei, továbbá végkielégítés különbözet megfizetése iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságnál 5.M.945/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.752/2010/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme folytán a 2012. április 25. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő **í t é l e t e t** :

A Kúria a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.752/2010/4. számú ítéletét abban a részében, amelyben a Szegedi Munkaügyi Bíróság 5.M.945/2007/51. számú ítéletének a rendkívüli felmondás jogellenességét megállapító és az alperest elmaradt munkabér, hat havi átalánytérítés, a Csongrád Megyei Gazdasági Hivatalnak fizetendő költség és elsőfokú eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezését helybenhagyta, hatályában fenntartja. A végkielégítésre, valamint a másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, és a munkaügyi bíróság ítéletét e körben akként változtatja meg, hogy az alperes köteles a felperesnek tizenöt nap alatt megfizetni 7.198.488 (hétmillió-egyszázkilencvennyolcezer-négyszáznyolcvannyolc) forintot végkielégítés-különbözet címén, továbbá ezen összegnek 2002. december 16-ától a kifizetésig járó minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 300.000 (háromszázezer) forint és 81.000 (nyolcvanegyezer) forint áfa másodfokú eljárási költséget. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 200.000 (kettőszázezer) forint és 54.000 (ötvennégyezer) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 900.000 (kilencszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a felperes 2000. szeptember 4-étől 2002. június 30-áig szóló határozott idejű munkaszerződéssel látta el ügyvezetői tisztségét. Megbízatása és ezen munkaviszonya először a 2002. március 21. napján megtartott taggyűlésen a taggyűlési határozattal 2005. március 21-éig, majd második alkalommal a 2002. szeptember 6-án tartott taggyűlésen az taggyűlési határozattal 2007. szeptember 6. napjáig került meghosszabbításra. A taggyűlés 2002. május 30-án megtartott ülésén az időközi módosításokkal egységes szerkezetbe foglaltan a taggyűlési határozattal elfogadta a tulajdonosi intézkedés megtételekor hatályos munkaszerződést. Ennek pontja szerint az ügyvezető megválasztása, felmentése és díjazásának

megállapítása a kft. taggyűlése hatáskörébe tartozik. B.L. polgármester 2002. november 17-én kelt megbízása alapján sor került valamennyi önkormányzati cég átvizsgálására. Az alperesnél Ó.J. ügyvéd végezte az ellenőrzést, amely több hiányosságot tárt fel, végkövetkeztetésként azonban a 2002. november 22-én keltezett jelentés azt tartalmazza, hogy olyan kiugró rendellenesség nem volt, amelynek alapján büntetőeljárás kezdeményezésére lenne szükség, vagy az ügyvezető munkaviszonyának rendkívüli felmondással történő megszüntetése lenne indokolt. A polgármester ezt követően C.I. könyvvizsgálót, valamint SZ.L. ügyvédet újabb vizsgálat lefolytatásával bízta meg 2002. december 6-án, illetve december 9-én. Ezen vizsgálati anyag elkészültét megelőzően azonban már M.G. 2002. december 5-én szakmai önéletrajzot készített és nyújtott be az önkormányzat részére, utóbb ezen személy látta el a felperes munkakörét. B.L. polgármester a közgyűlés nevében 2002. december 13-án kelt Kgy. számú határozatával a felperes munkaviszonyát rendkívüli felmondással megszüntette. Ennek indokolása szerint:

- 1.) A felperes nem készítette el a társaság szervezeti és működési szabályzatát, holott erre a társasági szerződés felhatalmazta. Nem készített továbbá a fizikai állományba tartozók részére munkaköri leírásokat, így az SzMSz és a munkaköri leírások hiányában nincs a társaságnál írásos munkamegosztás és hiányzik a felelősség és hatáskörök szétválasztása. A felperes mindezzel általános vezetői kötelezettségét megszegte.
- 2.) A könyvvizsgálói vizsgálat a felperesnél egyéb, a számviteli és gazdálkodási előírásokat súlyosan sértő cselekményeket tárt fel.
- 3.) H.T. megbízott részére előleg került folyósításra, holott a megbízott esetében ezt jogszabályok kizárják.
- 4.) Két esetben olyan tartalmú előterjesztést készített a közgyűlésnek, amelyben elhallgatta, miszerint az önkormányzat döntése előtt már az adott ügyletekben kötelezettséget vállalt.
- 5.) A felperes sem a 2002. évre tervezett marketing-előirányzat, sem pedig a reklámköltség emelését nem kezdeményezte üzleti tervének módosításával.
- 6.) A felperes a tulajdonos hozzájárulása nélkül nem a megjelölt célra használta fel a közgyűlés által biztosított támogatás összegét, amellyel megsértette az önkormányzat Kgy. számú rendeletét, illetőleg a végrehajtásról szóló Kgy. rendeletet.
- 7.) A társaság nevében 2001. és 2002. évben diszkont kincstárjegyeket vásárolt, amelyeket a társaság egyes dolgozóinak, valamint egyes külső személyeknek adott jutalom helyett természetbeni juttatásként. A rendkívüli felmondás szerint az alperesnek emiatt 2001. és 2002. évben összesen 3.369.007 forint többletkötelezettsége keletkezett.
- 8.) A felperes külső személyek részére is juttatott

értékpapírt, K.T. mérnök vállalkozónak és H.T. tanácsadónak. A rendkívüli felmondás szerint a két személy úgy részesült többletjuttatásban, hogy erre a társaság, illetőleg a felperes nem vállalt szerződéses kötelezettséget. A rendkívüli felmondás szerint ezek az összegek nem természetbeni juttatásként, hanem ajándékként kerültek átadásra. Mindezzel a felperes a társaság vagyonát hátrányosan érintő jogellenes kifizetést vállalt, amivel a tulajdonos önkormányzat érdekeit sértő, egyúttal gazdasági hátrányt is okozó kötelezettségszegéseket követett el.

- 9.) és 10.) Az úszóházakkal kapcsolatos munkavállalói kötelezettségszegést rögzíti. Ezen pontokkal összefüggésben kifejtésre került, hogy a felperes, mint a Sz.F.H.V. „va” végelszámolója a Sz.Ú.-t már 2001. február 9-én értékesítette az Ú. Kft. részére, majd üzleti tervet nyújtott be 2001. március 21-én. Az ügyvezető tévedésbe ejtette az önkormányzatot, amely kirívóan súlyos etikai szabályszegésnek minősül. A pont külön utal arra, hogy a T.Ú. elnevezésű úszóművet szintén a Sz.F.H.V. „va”, mint tulajdonos nevében eljáró végelszámoló a felperes 2001. május 10-én értékesítette a T.Ú. Bt-nek, amely társaság 1993. november 30-án alakult, és amely társaságnak a felperes 2001. december 31-én kültagja lett. A felperes mindezen cselekményével a közgyűlést tévedésbe ejtette, illetőleg kirívóan súlyos etikai szabályszegést követett el.

Többszöri megismételt eljárást követően a felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság az alperes rendkívüli felmondásának jogellenességét állapítsa meg, kötelezze 43.691.496 forint elmaradt munkabér megfizetésére, 6 havi átlagkereset viselésére, továbbá a már megfizetett 36 havi végkielégítés különbözeteként további 7.198.488 forint megfizetésére. A Szegedi Munkaügyi Bíróság 5.M.945/2007/51. számú ítéletével megállapította, hogy a Sz. Megyei Jogú Város Közgyűlése, mint munkáltatói jogkör gyakorló 2002. december 13-án kelt Kgy. számú rendkívüli felmondása jogellenes. Kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 43.691.496 forint elmaradt munkabért, 37.283.472 forint végkielégítést, amely összegből 30.084.984 forint az alperes által már teljesítésre került, ezért jelenleg köteles megfizetni 7.198.488 forint végkielégítés-különbözetet, az utóbbi összegnek 2002. december 16-ától a kifizetésig járó minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát, továbbá 6.213.912 forintot. Kötelezte a bíróság az alperest, hogy fizessen meg a Cs. Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának 910.800 forint költséget, valamint a felperesnek 850.000 forint perköltséget, az államnak pedig 900.000 forint eljárási illetéket. A munkaügyi bíróság ítéletében elsődlegesen kifejtette, hogy az alperes rendeltetésellenesen gyakorolta jogait, amikor az eredménytelen ellenőrzést követően újabb vizsgálatokat rendelt el, majd annak bevárását megelőzően

szakmai önéletrajzot kért a jövőendő igazgatótól. A közgyűlés tagjai a teljes felperessel szemben folytatott vizsgálati anyagot nem ismerhették meg, és enélkül döntöttek a felperes munkaviszonyának megszüntetéséről. Az elsőfokú bíróság a rendkívüli felmondás jogellenességét egyebekben is megállapíthatónak találta. A felülvizsgálati kérelemmel érintett rendkívüli felmondási indokok körében az 1. pont vonatkozásában arra a megállapításra jutott, hogy a társasági szerződés ugyan felhatalmazta a felperest a szervezeti és működési szabályzat elkészítésére, azonban azt nem kötelezettségként írta elő. A feladat- és hatáskörök a gazdasági jellegű munkakörökben szabályozásra kerültek az igazgatói utasításokban, amelyekben gazdasági és adminisztratív jellegű munkakörök szerepeltek az azokhoz tartozó feladatokkal, hatáskörökkel és felelősségi szabályokkal együtt. A felperes által csatolt fürdő üzemeltetési szabályzatok pedig az egyes fürdőknél szabályozták a működést és a szakemberek legfontosabb feladatait. A bíróság álláspontja szerint tehát a feladat- és hatáskörök megosztása megtörtént, ezért a felperes kötelezettségszegést nem követett el. A rendkívüli felmondás 8. pontjával összefüggésben az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem valós azon állítás, mely szerint két külső személy részére diszkont kincstárjegy folyósítása ajándékként történt. A 44 %-os adó, valamint a 11 %-os egészségügyi hozzájárulás a természetbeni juttatás adókötelezettségét jelenti, nem pedig az ajándék fizetését. Számviteli szabály nem tiltja külső személyek részére többletjuttatás adását, így jogszabálysértés nem történt a felperes részéről, a gazdasági hátrány pedig azért nem állapítható meg, mert e két személy tevékenységével jelentős gazdasági előnyt szerzett az alperesi társaságnak. A rendkívüli felmondás 9. és 10. pontjával összefüggésben az elsőfokú bíróság utalt a felperessel szemben jelentős kárt okozó csalás büntette miatt lefolytatott büntetőeljárásra, amelynek végeredményeként a Szegedi Városi Bíróság a 2006. november 15-én kelt 22.B.1902/2004/13. számú ítéletében a felperest felmentette. E körben a bíróság arra utalt, hogy maga a büntető ítélet megléte valótlanná teszi a rendkívüli felmondásban foglaltakat, mert azt az indokolást tartalmazza, miszerint a felperes az üzleti terv benyújtásakor tévedésbe ejtette az önkormányzatot. Egyrészt az üzleti tervet nem a felperes, hanem T.L. alpolgármester nyújtotta be a közgyűlésnek, másrészt az ügyvezető részéről tévedésbe ejtés nem történt, ugyanis ebben az esetben a csalás büntetében megállapították volna a felperes felelősségét. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes, mint a Sz.F.H.V. „va” végelszámolója értékesítette a Sz.Ú.-t, vagyis ezt a tevékenységet nem ügyvezető igazgatói minőségében végezte. A T.Ú. értékesítése 2001. május 10-én megtörtént a T.Ú. Bt. részére, amely társaságnak a felperes csak 2001. december 31-ével lett kültagja. Önmagában ez a körülmény a következetes ítélkezési gyakorlat szerint nem jelent kötelezettségszegést, kültagként személyes közreműködésre nem volt köteles és a decemberi

kültaggá válást követően, 2002. januárjában ezt bejelentette a munkáltatónak, amely tudomásul vette. Valamennyi rendkívüli felmondási indokot vizsgálva az elsőfokú bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a munkáltató rendkívüli felmondása jogellenes volt. A munkaügyi bíróság a becsatolt munkaszerződések alapján is megállapította, hogy a kisebbségi tulajdonos önkormányzat képviselőjében eljáró L.GY. a munkaszerződésben foglaltakat elfogadta a kikötött 36 havi végkielégítés tekintetében is. Ez a versenyszférában nem tekinthető egyedülállónak és nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a felperes által vezetett társaság ebben az időben nagy összegű beruházást kívánt végrehajtani. Ennek lebonyolításával bízták meg a felperest, aki sikeresen pályázott és a Sz.T. keretében nagy összegű támogatást kapott. Már az új összetételű önkormányzat idejében az A.F. felújítása és rekonstrukciója meg is valósult. Ebből következően a munkaszerződés jóerkölcsebe ütközését megállapítani nem lehetett. Az alperesnek azon hivatkozása, hogy ilyen magas összegű végkielégítés kapcsán jelenleg büntetőeljárások folynak, nem releváns, mert köztudomású, hogy ezen büntetőeljárások nem a végkielégítés összege, hanem az utalványozások szabálytalansága miatt indultak. A munkaügyi bíróság kifejtette, hogy az alperes a kereset összegszerűségét nem vitatta, és jogerős ítéletben megállapított prémiumra is figyelemmel a felperes havi átlagkeresete 1.035.652 forint volt. Ennek figyelembe vételével állapította meg a felperes elmaradt munkabérét, a hat havi átlagkeresetnek megfelelő átalánytérítést, valamint döntött a végkielégítés-különbözetéről a megváltozott átlagkeresetre figyelemmel. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.752/2010/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatta meg, hogy az alperes 37.283.472 forint összegű végkielégítés címén történő marasztalása összegét 12.427.824 forintra és ezen összegnek 2002. december 16. napjától a kifizetésig járó minden naptári félév teljes idejére, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára leszállította, egyben mellőzte annak megállapítását, hogy „amely összegből 30.084.984 forint az alperes által már teljesítésre került, ezért jelenleg köteles megfizetni 7.198.488 forint végkielégítés különbözetet”. A másodfokú bíróság mellőzte az alperesnek a 850.000 forint perköltség felperes részére történő megfizetését és megállapította, hogy a peres felek eljárási költségeiket maguk viselik. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy a peres felek fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik, míg az alperes köteles az államnak külön felhívásra 900.000 forint fellebbezési eljárási illetéket megfizetni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a rendkívüli felmondás tárgyában az alperest, míg a rendeltetésellenes joggyakorlás bizonyítása körében a felperest terhelő bizonyítási kötelezettséget az elsőfokú bíróság helytállónak vette alapul. Az okszerűtlen mérlegelés nem állapítható

meg, mert a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti szabályok alapján mérlegelte. Az alperes munkáltató a felperessel kötött munkaszerződés semmisségét az elsőfokú eljárás során, valamint a fellebbezésében is következetesen állította kifejtve azon álláspontját, hogy a 2002. március 21-én, május 30-án, valamint a szeptember 6-án megtartott taggyűléseken a felperes ügyvezetői megbízatása meghosszabbítása, valamint ezzel összefüggésben az ügyvezetői tisztség ellátása érdekében határozott időre létesített munkaviszony meghosszabbítása és díjazásának módosítása tárgyában kelt taggyűlési határozatok meghozatalára az akkor hatályos 1997. évi CXIV. tv. (Gt.) 18. §-ának (4) és (5) bekezdése megsértésével került sor. A taggyűlési határozatok bírósági felülvizsgálata e körben a Pp. 349. §-a értelmében nem tartozik a munkaügyi bíróság hatáskörébe. Az alperes a munkaszerződés semmissége tárgyában olyan jogszabálysértésre hivatkozott, amely az adott munkaügyi perben nem minősült releváns körülménynek, hiszen vizsgálat tárgyát nem képezhette. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a 2002. május 30-án kelt egységes szerkezetbe foglalt munkaszerződés 3.3.b. pontjában rögzített 36 havi átlagkeresetnek megfelelő összegű végkielégítésre vonatkozó rendelkezés tekintetében az elsőfokú bíróság téves jogkövetkeztetés eredményeként nem találta megállapíthatónak e kikötés érvénytelenségét jóerkölcshöz ütközés címén. Tény, hogy az Mt. 95. §-ának (4) bekezdés szerinti törvényi mértéknél a felek magasabb összegű végkielégítést is megállapíthatnak, de ennek nagyságának társadalmilag megfelelőnek kell lennie. A felperes 36 havi mértékű indokolatlan végkielégítését semmi nem támasztja alá. A munkaszerződés e fenti rendelkezése a 12 havi mértéket meghaladóan társadalmilag elítélendő, amely megalapozza a munkaszerződés e körben megvalósuló „részérvénytelenségét”. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes köztulajdonnal gazdálkodó szervezet, és a felperes részére biztosított anyagi előny nincs összhangban az általános gazdálkodási szempontokkal, a mértékletesség követelményével, és nem áll arányban az önkormányzat egyéb, gazdálkodó szervezeténél ügyvezetőként alkalmazott munkavállalók esetében, hasonló feltételek megvalósulása esetén megfizetni vállalt végkielégítés mértékével sem. Megállapítható volt, hogy a munkáltató a többi cég ügyvezető igazgatójával megkötött munkaszerződésekben is vállalt kötelezettséget a munkaszerződés határozott idő lejárta előtt történő megszűnése esetén végkielégítés megfizetésére. Önmagában tehát a jelen munkaszerződési kikötés nem minősült semmisnek, azonban legfeljebb 12 havi átlagkeresetnek megfelelő összegű végkielégítés megfizetése történhetett jogszerűen. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes által kifogásolt, nagyrészt pénzügyi és számviteli szabálytalanságokra tekintettel könyvszakértői véleményre alapította, míg az új értékesítésével kapcsolatos felmondási indokok vonatkozásában helytállóan fogadta el ítéletének alapjául a Szegedi Városi Bíróság 2006. november 15-

én kelt 22.B.1902/2004/13. számú büntető ítéletének megállapításait. Az elsőfokú bíróság az MK 95. számú állásfoglalás IV. pontjában írtak helyes értelmezésével és alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a rendkívüli felmondás jogát egyben rendeltetésellenesen is gyakorolta, amely önmagában is jogkövetkezménye a rendkívüli felmondás jogellenességének. A másodfokú bíróság ítéletében is rögzítésre került, hogy a felperes keresetében kért elszámolás összezszerűségét az alperes nem vitatta, és az Mt. 100. § (4) bekezdésére alapított kárátalány mértékét az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette hat havi átlagkereset összegében. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság részletesen kifejtette a feleket terhelő perköltség, illetve illetékviselés módjára és mértékére vonatkozó álláspontját. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és új határozat hozatalát kérte a kereset elutasításával, mivel álláspontja szerint a felmondás jogszerű volt. Másodlagosan a marasztalás összegének 30 %-kal történő leszállítását kérte, vagyis az elmaradt munkabért 30.584.047 forintban, a végkielégítést 8.699.476 forintban, az átalánytérítés mértékét pedig 4.349.738 forintban kérte meghatározni. A felülvizsgálati kérelem a végkielégítésre vonatkozó marasztalás teljes mellőzését azért indítványozta, mert az eljáró bíróságok álláspontja szerint részben tévesen bírálták el, részben hiányosan, nem teljes körűen az érvénytelenségi kifogásait. Az alperes további kérelme a felperes perköltségben való marasztalására irányult. A felülvizsgálati érvelés szerint az eljáró bíróságok egyezően állapították meg, hogy az alperes által alkalmazott felmondás a rendeltetésellenes joggyakorlás tilalmába ütközött, és annak indokai nem feleltek meg az Mt. 96. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írtaknak. Álláspontjukat olyan tényállásra alapították, melyet a bizonyítékok hiányos és okszerűtlen mérlegelésével állapítottak meg, illetve a felmondás 8., 9., és 10. pontjában írt okok vonatkozásában nem is állapítottak meg releváns tényállást. A jogerős ítélet helyesen hivatkozott a BH.2006.403. számú jogesetre, de az ebben foglaltak szerint a másodfokú bíróság csak az okszerűen mérlegelt bizonyítékok felülmérlegelésére nem jogosult. Az EBH.2006.1526. szám alatt közzétett döntés szerint a másodfokú bíróság önállóan felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét, és új tényállást állapíthat meg. A másodfokú bíróság elmulasztotta észlelni, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül, nem teljes egészükben mérlegelte, ezzel a Pp. 164. § (1) bekezdéssel és a 206. § (1) bekezdéssel ellentétesen állapította meg a tényállást, illetve releváns tényekre nem rögzítette ezt (Pp. 3. §, 221. §), így az általa változtatás nélkül elfogadott tényállás jogellenes. Az alperes ezen túlmenően hivatkozott arra, hogy a bíróságok teljes körűen nem bírálták el az érvénytelenségi kifogásait. Az eljáró bíróságok szerint a per tárgyát képező felmondás elsősorban azért jogellenes, mert a rendeltetésellenes joggyakorlás tilalmába

ütközik. Ebben a körben kifejtette, hogy az eljáró bíróságok tévesen jutottak arra a következtetésre, miszerint Ó.J. vizsgálati jelentése nem indokolt további eljárást. A jelentés tartalmából nem lehetett egyértelműen következtetni a munkáltatónál lévő helyzetre, indokolt volt további eljárás lefolytatása. Ezt a további vizsgálatot C.I. könyvvizsgáló és SZ.L. ügyvéd egyidőben végezte, vizsgálati jelentésük tartalma összefüggött a korábbi megállapításokkal, azok bővebb vizsgálatát célozták. Nem fedi a valóságot, miszerint a megbízásuknak nem volt tematikája, mivel C.I. jelentése a munkavállalók értékpapírokkal, kincstárjegyekkel történő díjazásával foglalkozott, amelyek körében Ó.J. további vizsgálatot ajánlott. M.G. önéletrajzának előzetes beszerzését az alperes munkáltató több éves működésének biztosítása indokolta, amely gyakorlatot a gazdasági társaságok tömege folytatja. Ennek hiányában a cég - átmenetileg ugyan - de ügyvezető nélkül működött volna. A rendkívüli felmondás 1. pontjával kapcsolatosan az eljáró bíróságok téves következtetésre jutottak. A felperes 2004. szeptember 4-én kelt munkaszerződése szerint az ügyvezető „irányítja a társaságot, gyakorolja a munkáltatói jogkört ... a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint”. Ez a munkaszerződés nem lehetőségként, hanem előírásként rendelkezik az SzMSz-ről, amely megalkotását a munkáltató a felperes hatáskörébe utalta. Az eredeti munkaszerződés ezen rendelkezését a 2002. május 30-án elfogadott módosítás mellőzte, ezen időpontig azonban a felperesnek a szervezeti és működési szabályzatot már el kellett volna készítenie. Azt nem pótolja az egyes munkavállalók feladat-, és munkakörét meghatározó utasítás, mert ez a munkaszerződés része. Ugyanez vonatkozik a fürdő üzemeltetési szabályzatoknak azon pontjaira, amelyek nem technológiai leírásokat, hanem egyes dolgozók feladatait tartalmazzák. A szervezeti és működési szabályzatnak éppen a különböző munkaköri leírással rendelkező dolgozók hatásköre és felelőssége egymáshoz való viszonyának meghatározása a célja. A felmondás 8. pontja okként azt tartalmazza, hogy a felperes a munkaviszonyban nem álló K.T. és H.T. számára úgy adott értékpapíron természetbeni juttatást, hogy erre előzetesen nem vállalt kötelezettséget. A felperes a megkötött szerződéseket a megbízott, illetve a vállalkozó egyetértésével az elvégzendő feladatok tekintetében szóban módosította, a díjazásban nem állapodott meg velük, majd a teljesítést követően egyoldalúan eldöntötte az ellenértéket. Ezt természetbeni juttatással teljesítette. Az alperes álláspontja szerint a felperes magatartásával megsértette mind a Gt. 29. §-ában, mind a saját munkaszerződésében előírtakat, miszerint feladata a társaság vagyonának megőrzése, gyarapítása, a gazdálkodó szervezet sikeres és eredményes működésének biztosítása. A rendkívüli felmondás 9. pontjában foglaltak körében az alperes kiemelte, a felperes tudta, hogy az üzleti tervben hamis tényeket állít, és ezekre a hamis tényekre alapítja támogatási igényét. A bíróságok mentő körülménynek tekintették, hogy az önkormányzati közgyűlés elé

került előterjesztést nem a felperes, hanem T.L. akkori alpolgármester írta alá. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes által készített üzleti terv alapján történt az előterjesztés, a közgyűlés azt elfogadta. Annyiban volt ez megtévesztő, hogy nem számolt be arról, miszerint az egyik ú. már eladásra került, így az önkormányzat olyan ú. felújításához fog hozzájárulni, amely már magántulajdonban van. A felülvizsgálati kérelem szerint a büntetőeljárás során meghallgatott több tanú is azt állította, miszerint nem tudtak arról, hogy a Sz.Ú. a támogatásról szóló döntés meghozatalakor már magántulajdonban állt. A hamis üzleti adat közlése, rögzítése mindenképpen súlyos munkavállalói, ügyvezetői kötelezettségszegés. A rendkívüli felmondás 10. pontjával összefüggésben az alperes a felülvizsgálati kérelmében azt adta elő, hogy a felperes a T.Ú. értékesítésében és a felújítási támogatás felhasználásában több „összeférhetetlen” szerepet töltött be. A bíróságok elmulasztották az intézkedéseket egymás után felsorolni, és ezeket a tényeket összességében értékelni. A felperes a T.Ú. értékesítése és felújítási támogatása során bennfentesként intézkedett, kihasználta minden információt és előnyt amit ügyvezetőként szerezhette és ezzel a magatartásával az Mt. 96. §-ának (1) bekezdés b) pontjába ütköző módon járt el. Kivülállók részéről a munkáltató megítélése tekintetében félreértések és negatív értékítélet keletkezésének veszélyét idézte elő. Az a körülmény, hogy a felperes a T.Ú. értékesítése során rendszeresen tájékoztatta az önkormányzat egyes vezetőit, szemben az eljáró bíróságok értékelésével, nem írható a felperes javára, éppen a bennfentességének mértékét fokozza. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szerződések tartalmi érvényességére vonatkozó kifogásokról nem rendelkezett, a másodfokú bíróság is csak a végkielégítés mértékének érvénytelenségére vonatkozó kifogást bírálta el, a munkaszerződésben foglalt többi juttatás (köztük a bérként számításba vett 30 % költségátalány) érvénytelenségére előterjesztett kifogásról még tényállást sem állapított meg. A teljes marasztalás összegét 30 %-kal kell csökkenteni, mert az ítélet összegszerűségének meghatározásakor figyelembe vett felperesi átlagkereset kétféle jövedelemből adódott: munkabérként meghatározott jövedelem, és a mindenkor bruttó munkabér 30 %-ában meghatározott költségátalány. A felperes átlagkeresete a költségátalány nélkül csak 835.694 forint volt. A felperesnek nem merültek fel olyan tényleges költségei, amelyek valódi költségátalány megállapítását indokolták, az alperes a munkavégzésének minden feltételét biztosította. Ezek az előírások, juttatások olyan kedvezményekben részesítették, amelyeket a többi alperesi munkavállaló nem kapott, amelyekről ha jogszabály rendelkezik, jóval kisebb mértékű jogosultságot állapít meg. A végkielégítés biztosításának módja nemcsak részben, hanem teljes egészében ellentétes a jogintézmény céljával. A felperes az előrelátható megszűnés esetén is igényt tart végkielégítésre, és

akkor is elvárja munkája „elismerését”, ha egyébként jogszabályt szegett. A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte az elsőfokú bíróság által meghatározott marasztalás szerint. Másodlagosan a másodfokú ítélet hatályában tartását indítványozta a perköltség viselés megváltoztatása mellett. A csatlakozó felülvizsgálati kérelem szerint az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a rendkívüli felmondás indoka valós, világos, és okszerűen vezetett a felperesi munkaviszony rendkívüli felmondással történő megszüntetéséhez. A bizonyítékok a felperesi állításokat egyértelműen igazolták, így a rendkívüli felmondás jogellenessége tekintetében a tényállás a bizonyítási eljárás eredményeként helyesen és teljes körűen került megállapításra. Ugyancsak mind az első-, mind a másodfokon eljáró bíróság ítélete indokolásában egyezően foglalt állást az alperes érvénytelenségi kifogásait illetően. Az alperes felülvizsgálati kérelmének ezzel kapcsolatos észrevételei és kifogásai álláspontja szerint nem helytállóak. A megítélt összeg 30 %-os leszállítására irányuló másodlagos alperesi kérelem jogalapja számára teljes mértékben érthetetlen és értelmezhetetlen. A felperest megillető végkielégítés mértéke a felek szerződéskötéskori akaratának megfelelően a felperesi munkavállaló tevékenységének és eredményének megítéléséhez igazodott. A 36 havi átlagkeresetnek megfelelő végkielégítés kizárólag arra az esetre szólt a munkaszerződés alapján, ha a munkavállaló munkaviszonya a határozott idő lejárta előtt kerül megszüntetésre az alperes munkáltató által. Ennek hiányában alapesetben a többi önkormányzati vezetőnél is -minden feltétel nélkül- rögzített 12 havi átlagkeresetnek megfelelő végkielégítés illette volna meg a felperest. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítéletének a végkielégítés szerződés szerinti mértékére vonatkozóan tett megállapításai úgy a jóerkölcsebe ütközés, mint a megalapozatlanság, illetve bizonyítatlanság tekintetében alaptalanok, a peres eljárásban megállapított tényekkel ellentétesek. A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság anélkül döntött a 36 havi átlagkeresetnek megfelelő végkielégítés tárgyában, hogy arra vonatkozóan bármelyik fél részéről konkrét kereseti kérelem lett volna, így álláspontja szerint a másodfokú bíróság hatáskörén és jogkörén túlterjeszkedve hozott erre vonatkozóan ítéletet, mely körülményen a semmisségi okra történő hivatkozás szabályai sem változtatnak. A csatlakozó felülvizsgálati kérelem szerint amennyiben a Kúria is osztaná a jogerős ítéletnek a szerződés jóerkölcsebe ütköző voltára történő hivatkozását, úgy az Mt. 10. §-ának (1) bekezdése értelmében az érvénytelen megállapodásból eredő jogokat és kötelezettségeket úgy kell elbírálni, mintha azok érvényesek lettek volna. A csatlakozó felülvizsgálati kérelem sérelmezte a bíróság által megállapított perköltség mértékét is, így annak megváltoztatását kérte. A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta

felül [Pp. 275. § (2) bekezdés]. A Pp. 270. § (2) bekezdése és a 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben kell előadni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja, ezért a Kúria kizárólag a jelen felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt indokokat vette figyelembe (BH.1995.99.), és csak a rendkívüli felmondás sérelmezett pontjait vonhatta vizsgálódási körébe. A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan, míg a csatlakozó felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos. Az Mt. 96. §-ának (1) bekezdés a), b) pontja szerint a munkáltató, illetve a munkavállaló a munkaviszonyt rendkívüli felmondással megszüntetheti ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ugyanezen jogszabály (2) bekezdése értelmében a rendkívüli felmondás tekintetében a 89. § (2) bekezdését kell megfelelően alkalmazni. A felülvizsgálati kérelemben a rendkívüli felmondás 1., 8., 9., és 10. pontjában foglaltak részletezése történt, így ezen indokok voltak jelen eljárás során értékelendők.

Az 1. pontban foglaltak körében az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a társasági szerződés csak felhatalmazta a felperest az SzMSz elkészítésére, kötelező jelleggel azt nem írta elő. A felperes ennek ellenére P.ZS. ügyvédhez fordult tanácsért ebben a kérdésben, aki a cég folyamatos átalakulására tekintettel nem tartotta célszerűnek annak elkészítését. Ugyancsak helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az igazgatói utasításokban szabályozásra kerültek a gazdasági jellegű munkakörökben jelentkező feladat- és hatáskörök, továbbá a fürdő üzemeltetési szabályzatok az egyes fürdőkre lebontva szintén rögzítették a szakirányú tevékenységet ellátó személyek fontosabb feladatait. Tény, hogy a felperes eredeti munkaszerződése rögzítette az SzMSz elkészítését, a 2002. május 30-án elfogadott módosítás azonban mellőzte ezen követelményt. Ebből következően az alperes maga sem tartotta annak elkészítését fontosnak, a feladat- és hatáskörök megosztása az SzMSz nélkül is megvalósult. Az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem igazolta, hogy a szervezeti és működési szabályzat elkészítésének hiánya bármilyen nehézséget vagy szervezetlenséget eredményezett. Ebből következően a felperes magatartása e körben nem minősíthető olyan jelentős kötelezettségzegésnek, ami a rendkívüli felmondást indokoltta tehetné. Az eljáró bíróságok helytálló következtetésre jutottak a rendkívüli felmondás 8. pontjában foglaltak körében is. A felperes az alperesnél megbízási jogviszonyban álló H.T. és a vállalkozási szerződéssel foglalkoztatott K.T. számára is juttatott értékpapírt díjazásként. Alaptalan azonban azon felülvizsgálati érvelés, hogy ezáltal a Gt. 29. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat, valamint a munkaszerződése 2.2. pontjában rögzítetteket megsértette, nevezetesen „az általa irányított

gazdálkodó szervezet sikeres és eredményes működése érdekében hatáskörében" nem tett meg minden tőle elvárhatót. K.F. könyvvizsgáló szerint számviteli törvény vagy szabály nem tiltja külső személyek részére a többletjuttatás adását. A két fő részére a diszkont kincstárjegy nem ajándékként, hanem természetbeni juttatásként került kifizetésre az azt terhelő adóra is figyelemmel, amelyet az indokolt, hogy tevékenységükkel jelentős bevételt hoztak, illetve kiadáscsökkentést eredményeztek az alperesi cégnél. Önmagában az a körülmény, hogy a kifizetés nagysága előre pontosan nem került meghatározásra, nem értékelhető jelentős kötelezettségszegésként. A bíróságok a rendkívüli felmondás 9. és 10. pontjában foglaltak körében is jogszabálysértés nélkül következtettek arra, hogy a felperes magatartása nem alkalmas a rendkívüli felmondás jogszerűségének alátámasztására. A rendelkezésre álló bizonyítékok - köztük a Szegedi Városi Bíróság 2006. november 15-én kelt 22.B.1902/2004/13. számú büntető ítélete - alapján helytállónan fejtették ki, hogy a felperes az önkormányzati támogatást megfelelő módon és időben átruházta, az alperesi céget bizonyíthatóan gazdasági hátrány nem érte. A felperes az igényelt támogatást ugyan nem teljes körűen a közgyűlési határozatnak megfelelően, de a Sz., T. és B.Ú. felújítására fordította, amelyről Sz. Megyei Jogú Város alpolgármesterének, illetve Sz. Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgazdasági Irodájának is tudomása volt. Mindez pedig a felróható felperesi magatartás súlyának jelentős csökkentésére volt alkalmas. Ugyancsak helytálló azon ítéleti megállapítás, hogy a T.Ú. értékesítése 2001. május 10-én történt a T.Ú. Bt. részére, amely társaságnak a felperes csak 2001. december 31-étől kültagja. Ezen tényt 2002. januárjában az alperes részére bejelentette, és azt tudomásul vették. Az a körülmény, hogy a felperes bizalmi jellegű munkakört töltött be és a felújítás során „bennfentesként” intézkedett, önmagában sem károkozó, sem egyéb, az alperesre nézve sérelmes magatartás tanúsítását nem bizonyítja. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésének sem. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.]. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak a fentiekre tekintettel jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. A törvényben meghatározott jogok gyakorlása is jogellenessé válik, ha annak célja más jogos érdekének csorbítása, vagy ha komoly érdek nélkül arra vezet (Mt. 4. §). Mivel az alperes rendkívüli felmondása az abban foglaltakra tekintettel jogellenes volt, a rendeltetésellenesség már nem volt érdemben vizsgálendő. A másodfokú bíróság helytállónan utalt arra, hogy az Mt. 95. §-ának (4) bekezdésében foglalt törvényi mértéknél a felek magasabb összegű végkielégítést is kiköthetnek. A jelen

esetben a felperes részére a munkáltató 36 havi átlagkeresetnek megfelelő összegű juttatást fogadott el a munkaszerződésben foglaltak alapján. Ezen szerződés érvényességét az annak megkötésekor fennálló tények, elérni kívánt célok és érvényben lévő jogszabályok tükrében kell vizsgálni [Ptk. 200. § (2) bekezdés, BH.2006.329.].Ebben a körben az elsőfokú bíróság fejtette ki helytállóan, hogy az önkormányzat képviselőjében eljáró L.GY. a felperes munkaszerződésében foglaltakat elfogadta, annak kikötései jogszabályba nem ütköztek, és a szerződés megkötésekor fennálló körülmények értékelése mellett azok jóerkölcsebe ütköző voltát sem lehetett megállapítani. A bíróság helytállóan fejtette ki a felperesi hivatkozással összhangban, hogy az alperes ebben az időben jelentős beruházásokat tervezett, amelyek megvalósítása a felperes feladata volt, aki a Széchenyi Terv keretében nagy összegű támogatást szerzett, mindez pedig indokolhatta a munkavállaló kiemelkedő díjazását akár a többi önkormányzati cég vezetőjétől eltérő mértékben is.Az elsőfokú eljárásban az alperes az összegszerűséget nem vitatta, a korábbi eljárások eredményeként ennek megfelelően teljesített is a felperes részére. Először a fellebbezésében hivatkozott a munkaszerződés jóerkölcsebe ütközése kapcsán a munkabéren felüli 30 %-os költségátalányra, amelyre nézve korábban a munkaszerződést nem támadta. A másodfokú bíróság ítéletéből megállapíthatóan kizárólag a végkielégítésre vonatkozó kikötés (25. oldal 2. bekezdés) körében találta a munkaszerződést jóerkölcsebe ütközőnek, így jogszabálysértés megállapítására nem volt mód azon a címen, hogy a bíróság nem rendelkezett valamennyi alperesi hivatkozás tárgyában. Mivel a felülvizsgálati eljárásban a munkaszerződés jóerkölcsebe ütközése nem került megállapításra, valamennyi rendelkezése - beleértve a költségátalányt - érvényesnek tekintendő, és az átlagkereset részeként értékelendő.A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében arra megalapozatlanul hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság anélkül döntött a 36 havi átlagkeresetnek megfelelő végkielégítés tárgyában, hogy arra vonatkozóan bármelyik fél részéről konkrét kereseti kérelmet vagy viszontkereset előterjesztettek volna. A felperes a keresetmódosításában úgy nyilatkozott, hogy nem képezi kereseti követelése tárgyát a 36 havi átlagkeresetnek megfelelő összegű végkielégítés megfizetése, utóbb azonban előterjesztette igényét 7.198.888 forint végkielégítés különbözetére (beadvány). Tekintettel arra, hogy ezen összeg megfizetésének megítélésére is csak akkor kerülhetett sor, ha a végkielégítés jogalapja tisztázásra került (ami az elsőfokú eljárásban megtörtént), így a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül vizsgálta a felperesi követelés jogalapját, amiből azonban jogszabálysértő következtetésre jutott.A felek részéről beszámításra irányuló igény nem volt, az elsőfokú bíróság kizárólag az elmaradt végkielégítés-különbözet kérdésében dönthetett a kereseti kérelemre figyelemmel és a jelen felülvizsgálati eljárásnak is csak ez lehetett a tárgya. Erre figyelemmel kellett az elsőfokú bíróság ítéletének a

végkielégítés-különbözetre vonatkozó (egyébként helyes összegű) döntését módosítani. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet abban a részében, amelyben az elsőfokú ítéletnek a rendkívüli felmondás jogellenességét megállapító és az alperest elmaradt munkabér 6 havi átlagkereset a Gazdasági Hivatalnak fizetendő költség és az elsőfokú eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezést helybenhagyta, hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés]. A végkielégítésre, valamint a másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatva az alperest a végkielégítés-különbözet megfizetésére és a másodfokú eljárási költség viselésére kötelezte [Pp. 275. § (4) bekezdés]. A pervesztes alperesnek a felülvizsgálati eljárási költséget a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kell fizetnie, míg az illeték viselésére az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése és 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles.

Budapest, 2012. április 25.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő